Europa-Parlamentet
2024-2029

Budgetudvalget

2025/0255(COD)

16.7.2026

BUDGETMÆSSIG VURDERING

fra Budgetudvalget

til Retsudvalget og Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet for retlige anliggender for perioden 2028-2034 og om ophævelse af forordning (EU) 2021/693
(COM(2025)0463 – C10-0197/2025 – 2025/0255(COD))

Ordfører for budgetmæssig vurdering: Monika Hohlmeier

PA_LegEvaluation

BUDGETMÆSSIG VURDERING

til Retsudvalget og Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet for retlige anliggender for perioden 2028-2034 og om ophævelse af forordning (EU) 2021/693
(COM(2025)0463 – C10-0197/2025 – 2025/0255(COD))

Budgetudvalget har i henhold til forretningsordenens artikel 58 foretaget en vurdering af forslaget og har konkluderet følgende:

Budgetudvalget,

A. der henviser til, at programmet for retlige anliggender har til formål at fremme udviklingen af et effektivt, inkluderende, modstandsdygtigt og digitaliseret EU-retsområde baseret på retsstatsprincippet, gensidig anerkendelse og gensidig tillid; der henviser til, at gennemførelsen af programmet ikke berører medlemsstaternes beføjelser og er i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet;

B. der henviser til, at programmet for retlige anliggender støtter centrale EU-prioriteter, herunder retsvæsenets uafhængighed, adgang til domstolsprøvelse, uddannelse af retsvæsenets aktører, grænseoverskridende samarbejde og retlig harmonisering, beskyttelse af grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet samt digitalisering af retsvæsenet og bekæmpelse af onlinekriminalitet og hadefuld tale; der henviser til, at tilstrækkelig finansiering, gennemsigtighed, budgetmæssig sporbarhed, forudsigelighed med hensyn til tildelinger og parlamentarisk kontrol er nødvendigt for at sikre, at programmet kan gennemføres på effektiv vis;

C. der henviser til, at forordningen om oprettelse af programmet for retlige anliggender for programmeringsperioden 2021-2027[1] fastsatte en opdeling af budgettet efter specifikt mål, idet hvert mål blev tildelt en defineret procentdel af den samlede finansieringsramme og en tilsvarende særlig budgetpost; der henviser til, at den også fastsatte en fleksibilitetsmargen i forbindelse med tildelingen af midler til specifikke mål på 10 % af den samlede finansieringsramme;

D. der henviser til, at den foreslåede forordning kun foreskriver én driftsbudgetpost, til trods for at den fastsætter de samme tre specifikke mål om at fremme retligt samarbejde og retsstatsprincippet, yde støtte til uddannelse af retsvæsenets aktører og støtte effektiv adgang til domstolsprøvelse;

1. mener, at programmets finansieringsramme bør forhøjes fra 798 mio. EUR i løbende priser (707 mio. EUR i faste priser) til 890 417 000 EUR i løbende priser og 788 814 000 EUR i 2025-priser for at sikre tilstrækkelig og stabil finansiering, som er

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/693 af 28. april 2021 om oprettelse af programmet for retlige anliggender og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1382/2013 (EUT L 156 af 5.5.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/693/oj).

nødvendig for at realisere programmets mål i hele programmeringsperioden 2028-2034;

2. mener, at der skal være tilstrækkelige ressourcer, herunder menneskelige og tekniske ressourcer og IT-ressourcer, til rådighed fra starten og gennem hele programmeringsperioden for den næste FFR for 2028-2034 med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af programmet for retlige anliggender;

3. beklager manglen på en detaljeret opdeling af budgettet for programmet for retlige anliggender; bemærker, at dette vil give Kommissionen et stort spillerum til at ændre og træffe afgørelser om udgiftsprioriteter under gennemførelsen; understreger, at forenkling og fleksibilitet ikke må ske på bekostning af gennemsigtighed og budgetmyndighedens tilsyn; henstiller derfor, at der i basisretsakten fastlægges underbevillinger for alle programmets specifikke mål;

4. beklager, at forslaget indfører finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger, som standardfinansieringsmetode; advarer om, at denne tilgang uden passende og tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger vil indebære risici og svække mulighederne for revision; understreger, at der i tilfælde af EU-finansiering i form af et tilskud kan anvendes andre forenklede omkostningsmuligheder såsom faste beløb, enhedsomkostninger og faste takster, i overensstemmelse med artikel 125 i forordning (EU, Euratom) 2024/2509[2] (finansforordningen) og alt efter, om de giver mulighed for at nå de specifikke mål med tiltagene i programmet;

5. beklager manglen på en tilstrækkeligt detaljeret vejledende budgetkontoplan som foreslået i oversigten over finansielle og digitale virkninger; mener, at dette vil hæmme budgetmyndighedens evne til præcist at styre de politiske prioriteter i den årlige budgetprocedure; udtrykker bekymring over, at den alt for aggregerede budgetstruktur i betydelig grad vil øge Kommissionens skønsbeføjelser med hensyn til at overføre og omfordele ressourcer uden en afgørelse fra budgetmyndigheden og i alvorlig grad vil begrænse den parlamentariske kontrol; henstiller derfor til en mere detaljeret budgetkontoplan, som på behørig vis afspejler programmet for retlige anliggenders målsætninger og struktur og fremmer gennemsigtigheden, ansvarligheden og den parlamentariske kontrol;

6. minder om, at budgetkontoplanen skal fastlægges i overensstemmelse med finansforordningens artikel 47, stk. 2, hvori det fastsættes, at hvert afsnit skal svare til et politikområde og hvert kapitel som regel til et program eller en aktivitet i overensstemmelse med principperne om specificering, forsvarlig økonomisk forvaltning og gennemsigtighed; mener derfor, at programmet for retlige anliggender bør struktureres som et kapitel og hvert af dets specifikke mål som en artikel eller en budgetpost; henstiller, at Retsudvalget samt Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender ændrer forslaget, så det kommer til at omfatte et bilag, der præciserer programmets kontoplan; insisterer på, at budgetkontoplanen skal udgøre en integreret del af Parlamentets forhandlingsposition, og at den skal drøftes under de interinstitutionelle forhandlinger; mener i den forbindelse, at den reviderede oversigt

[2] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 af 23. september 2024 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

over finansielle og digitale virkninger skal være en del af den endelige politiske aftale;

7. fastholder, at en tilstrækkeligt detaljeret og forsvarlig lovgivning med et passende forvaltningsniveau er en forudsætning for en korrekt budgetmæssig beslutningstagning og tilstrækkelig parlamentarisk kontrol under budgetgennemførelsen; henstiller, at der indføres bestemmelser for at styrke kontrollen med, hvordan budgettet mobiliseres og anvendes; mener, at den såkaldte "styringsmekanisme" på ingen måde kan erstatte Parlamentets lovgivningsmæssige og budgetmæssige beføjelser og ikke må udformes uden en forsvarlig forvaltningsstruktur, der sikrer effektiv udøvelse af sådanne beføjelser;

8. mener, at alle væsentlige politikvalg skal være fastlagt i basisretsakten med fuld respekt for Europa-Parlamentets beføjelser som medlovgiver og som den ene af de to parter i EU's budgetmyndighed, og at enhver ikkevæsentlig bestemmelse, der medfører politikvalg, som ikke er inkluderet i basisretsakten, skal vedtages ved delegerede retsakter, herunder arbejdsprogrammer, hvis det er relevant;

9. opfordrer til, at Parlamentet indrømmes kontrolbeføjelser med hensyn til de afgørelser, som Kommissionen træffer i medfør af den foreslåede forordning;

10. noterer sig den foreslåede komplementaritet mellem programmet for retlige anliggender og andre programmer såsom planerne for nationalt og regionalt partnerskab, AgoraEU samt foranstaltninger udadtil, der støttes af et globalt Europa; understreger, at øget komplementaritet mellem instrumenterne ikke må ske på bekostning af udgifternes sporbarhed eller budgetmyndighedens beføjelser; understreger, at det bidrag, som programmet for retlige anliggender yder til aktiviteter, der finansieres sammen med andre instrumenter, skal være utvetydigt identificerbart i alle faser af budgetcyklussen; understreger i den forbindelse, at ethvert sådant bidrag skal være behørigt afspejlet i programgennemførelseserklæringen for programmet for retlige anliggender; fastholder, at budgetmyndigheden skal bevare fuld kontrol over, hvordan ressourcerne kombineres på tværs af instrumenter, og over hvert programs faktiske bidrag til EU's prioriteter, især gennem en detaljeret budgetkontoplan; understreger, at øget komplementaritet mellem programmerne ikke må føre til uforholdsmæssig kompleksitet for støttemodtagerne; opfordrer til at sikre mere klarhed, tilgængelighed og sammenhæng i EU-finansieringen for at lette udbredelsen og maksimere indvirkningen af investeringerne;

11. understreger, at anvendelsen af eksterne formålsbestemte indtægter inden for rammerne af programmet for retlige anliggender skal være klart afgrænset, fuldt ud gennemsigtig og underlagt effektiv parlamentarisk kontrol; noterer sig i den forbindelse bestemmelserne om yderligere bidrag til programmet for retlige anliggender; minder om, at det er vigtigt at sikre sporbarheden af eksterne formålsbestemte indtægter; understreger, at det kompetente udvalg, såfremt det overvejer at ændre bestemmelserne vedrørende eksterne formålsbestemte indtægter, bør gøre dette i samarbejde med Budgetudvalget og de øvrige udvalg, således at der kan anlægges en konsekvent tilgang; anerkender, at bidrag fra tredjeparter, herunder fra den private sektor, kan være til gavn for programmet; understreger, at sådanne bidrag skal gennemføres i overensstemmelse med finansforordningen, navnlig hvad angår uafhængighed, upartiskhed og forebyggelse af interessekonflikter;

12. beklager, at forslaget til forordning ikke indeholder en bestemmelse om obligatorisk rapportering fra Kommissionen til Parlamentet om anvendelsen af de midler, der er afsat til hvert specifikt mål, og om de typer af tiltag, der har modtaget finansiering;

13. beklager den manglende inddragelse af Parlamentet og medlemsstaterne i undersøgelsesproceduren vedrørende Kommissionens finansieringsafgørelse;

14. minder om forslaget til forordning om fastsættelse af en udgiftssporings- og præstationsramme for budgettet samt andre horisontale regler for EU-programmer og aktiviteter ("præstationsforordningen"), hvorved der skal indføres en samlet ensartet liste over resultatindikatorer og overvågnings- og evalueringsbestemmelser, hvoraf nogle er relevante for programmet for retlige anliggender; understreger, at enhver ændring af programmets struktur, mål og støtteberettigede tiltag skal afspejles på passende vis i overvågningsbestemmelserne i bilag I til præstationsforordningen som led i processen for ændring og forhandling af den pågældende forordning; påpeger, at sektorspecifik lovgivning ganske vist kan supplere præstationsforordningen, f.eks. med hensyn til programevalueringer, men at den fortsat bør være i overensstemmelse med den pågældende forordnings bestemmelser;

15. understreger, at EU-støtte inden for programmets rammer bør være tilgængelig, fordeles retfærdigt og finansiere konkrete, verificerbare projekter, der gennemføres ved hjælp af klart definerede arbejdspakker med målbare resultater; minder i den forbindelse om Kommissionens vejledning af 7. maj 2024 om finansiering af aktiviteter vedrørende udvikling, gennemførelse, overvågning og håndhævelse af EU-lovgivning og -politik; gentager, at foranstaltningerne bør respektere principperne om proportionalitet, institutionel balance og loyalt samarbejde samt medlemsstaternes kompetencer i retlige anliggender, samtidig med at retsvæsenets uafhængighed og retsstatsprincippet sikres, hvilket i henhold til Den Europæiske Unions Domstols (EU-Domstolens) og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (EMRK's) faste praksis forudsætter, at retssystemet er frit for og beskyttet mod utilbørlig intern og ekstern indflydelse (EU-Domstolens sag C-64/16, præmis 44, og EMRK's sag nr. 24810/06, præmis 88);

16. henstiller, at budgetstrukturen for programmet for retlige anliggender sikrer, at finansieringen af retsvæsenets uafhængighed, rammerne for korruptionsbekæmpelse, adgang til domstolene, herunder digitalt, og beskyttelsen af personer i sårbare situationer fortsat er identificerbar, sporbar og underlagt effektiv parlamentarisk kontrol; understreger, at budgetstrukturen bør gøre det muligt for budgetmyndigheden at overvåge de årlige tildelinger og forhindre overdreven fleksibilitet eller overførsler mellem mål under gennemførelsen;

17. minder om, at der i henhold til finansforordningens artikel 6, stk. 2, gælder en generel ordning med konditionalitet for fastlæggelsen og gennemførelsen af budgettet i tilfælde af tilsidesættelser af retsstatsprincippet; understreger endvidere, at artikel 6, stk. 3, i samme forordning kræver, at medlemsstaterne og Kommissionen i forbindelse med gennemførelsen af budgettet skal sikre overholdelse af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og respektere de værdier, som EU bygger på, som nedfældet i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union; opfordrer i den forbindelse til at gennemføre en omfattende forudgående screening i forbindelse med tildelingsproceduren inden for programmets rammer; minder navnlig om

finansforordningens artikel 137, 138 og 158, som fastsætter en forpligtelse til at udelukke personer eller enheder, der er fundet skyldige i visse strafbare handlinger, såsom svig, korruption, organiseret kriminalitet, hvidvask af penge, terrorhandlinger eller finansiering heraf, menneskehandel, tilskyndelse til forskelsbehandling, had eller vold eller andre alvorlige strafbare handlinger, fra at deltage i tildelingsprocedurer eller fra at gennemføre EU-midler;

18. insisterer på, at Kommissionen i tilfælde af nationale regeringers overtrædelser af retsstatsprincippet, og uden at det berører anvendelsen af forordning (EU, Euratom) 2020/2092[3], undersøger måder, hvorpå potentielle endelige støttemodtagere og modtagere fortsat kan drage fordel af EU-finansiering; understreger, at dette princip er kernen i en "intelligent konditionalitetstilgang";

19. understreger endvidere, at der skal udarbejdes solide kontrol- og revisionsrammer for at beskytte EU's finansielle interesser, navnlig mod svig, på tværs af alle fonde, programmer og finansielle instrumenter i den fremtidige FFR.

[3] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget (EUT L 433I af 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

ÆNDRINGSFORSLAG

Budgetudvalget fremsætter desuden inden for rammerne af sin budgetmæssige vurdering følgende ændringsforslag til forslaget:

Ændringsforslag 1

Forslag til forordning
Betragtning 6 a (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(6a) I overensstemmelse med forordning (EU, Euratom) 2024/2509 ("finansforordningen,") bør gennemførelsen af programmet fuldt ud respektere de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union, og de rettigheder, der anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Ændringsforslag 2

Forslag til forordning
Betragtning 6 b (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(6b) Forordning (EU, Euratom) 2020/2092 finder anvendelse på dette program. Den fastsætter en generel konditionalitetsordning for at beskytte Unionens budget i tilfælde af tilsidesættelse af retsstatsprincippet i medlemsstaterne.

Ændringsforslag 3

Forslag til forordning
Betragtning 7 a (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(7a) Det er af afgørende betydning, at bestemmelserne i denne forordning og

dens forvaltningsordninger bidrager til, at budgetmyndigheden træffer sine beslutninger på korrekt vis, og til, at der føres passende parlamentarisk kontrol. Navnlig bør enhver specifikation af programmet for retlige anliggenders indre struktur i overensstemmelse med artikel 47, stk. 2, i finansforordningen afspejles behørigt i budgetkontoplanen gennem indførelse af hertil svarende budgetposter.

Ændringsforslag 4

Forslag til forordning
Betragtning 19 a (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(19a) Komplementariteten mellem programmet for retlige anliggender og andre EU-instrumenter må ikke tilstræbes på bekostning af udgifternes sporbarhed eller budgetmyndighedens beføjelser. Programmets bidrag til tiltag, der finansieres i fællesskab, bør fortsat være klart identificerbart i alle faser af budgetcyklussen og bør afspejles på behørig vis i programerklæringen.

Ændringsforslag 5

Forslag til forordning
Betragtning 22 a (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(22a) Virkningerne af denne forordning for Unionens budget er blevet vurderet[+] i henhold til artikel 310, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Der bør afsættes tilstrækkelige økonomiske og menneskelige ressourcer til gennemførelsen heraf, samtidig med at der tages højde for virkningen af finansieringen for andre EU-programmer

eller -politikker, og foreneligheden med den flerårige finansielle ramme, ordningen for Unionens egne indtægter og den relevante interinstitutionelle aftale og de budgetprincipper, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509[1], sikres.

+ Pro memoria: Budgetmæssig vurdering fra Budgetudvalget af 15. juli 2026 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af programmet for retlige anliggender for perioden 2028-2034 og om ophævelse af forordning (EU) 2021/693 (COM(2025)0255).

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 af 23. september 2024 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

Ændringsforslag 6

Forslag til forordning
Artikel 4 – stk. 1

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
Den vejledende finansieringsramme for gennemførelsen af ***programmet*** for perioden fra den 1. januar 2028 til den 31. december 2034 fastsættes til ***798 000*** 000 EUR i løbende priser.	***Programrammen*** for gennemførelsen af ***denne forordning*** for perioden fra den 1. januar 2028 til den 31. december 2034 fastsættes til ***890 417*** 000 EUR i løbende priser ***(788 814 000 EUR i 2025-priser)***.

Ændringsforslag 7

Forslag til forordning
Artikel 8 – stk. 3

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
Hvis EU-finansieringen ydes i form af et tilskud, ydes midlerne som ***finansiering, der ikke er knyttet til omkostningerne, eller om nødvendigt efter metoden med*** forenklede omkostningsmuligheder i overensstemmelse med forordning (EU, Euratom) 2024/2509. Finansieringen kan kun ydes i form af godtgørelse af de faktisk afholdte støtteberettigede omkostninger, hvis målene for et tiltag ikke kan nås på anden måde.	Hvis EU-finansieringen ydes i form af et tilskud, ydes midlerne som forenklede omkostningsmuligheder i overensstemmelse med forordning (EU, Euratom) 2024/2509. Finansieringen kan kun ydes i form af godtgørelse af de faktisk afholdte støtteberettigede omkostninger, hvis målene for et tiltag ikke kan nås på anden måde.

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT

Ordføreren for den budgetmæssige vurdering erklærer på eget ansvar, at hun ikke i sin budgetmæssige vurdering har medtaget input fra interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister[1], eller fra repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader, som i henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen skal angives i dette bilag.

[1] Interinstitutionel aftale af 20. maj 2021 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om et obligatorisk åbenhedsregister (EUT L 207 af 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

PROCEDURE I DET UDVALG, DER SKAL FORETAGE DEN BUDGETMÆSSIGE VURDERING

Titel	Oprettelse af programmet for retlige anliggender for perioden 2028-2034 og om ophævelse af forordning (EU) 2021/693
Referencer	COM(2025)0463 – C10-0197/2025 – 2025/0255(COD)
Kompetent udvalg Dato for vedtagelse	JURI LIBE 20.10.2025 20.10.2025
Budgetmæssig vurdering fra Dato for vedtagelse	BUDG 20.10.2025
Ordfører for budgetmæssig vurdering Dato for valg	Monika Hohlmeier 15.1.2026
Behandling i udvalg	6.5.2026
Dato for vedtagelse	15.7.2026
Resultat af den endelige afstemning	+: 26 –: 4 0: 1

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I DET UDVALG, DER SKAL FORETAGE DEN BUDGETMÆSSIGE VURDERING

26	+
ECR	Ruggero Razza
PPE	Georgios Aftias, Michalis Hadjipantela, Monika Hohlmeier, Kinga Kollár, Janusz Lewandowski, Danuše Nerudová, Jacek Protas, Jüri Ratas, Karlo Ressler, Hélder Sousa Silva
PfE	Jaroslav Bžoch, Jaroslava Pokorná Jermanová
Renew	Olivier Chastel, Fabienne Keller, Joachim Streit, Lucia Yar
S&D	Matthias Ecke, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Giuseppe Lupo, Matjaž Nemec, Carla Tavares, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Ignazio Roberto Marino, Rasmus Nordqvist

4	-
ESN	Alexander Jungbluth
PfE	Angéline Furet, Julien Sanchez, Auke Zijlstra

1	0
NI	Thomas Geisel

Tegnforklaring:
+ : for
- : imod
0 : hverken/eller